

Mikä estää lasten leikin ja liikkumisen kaupungissa?

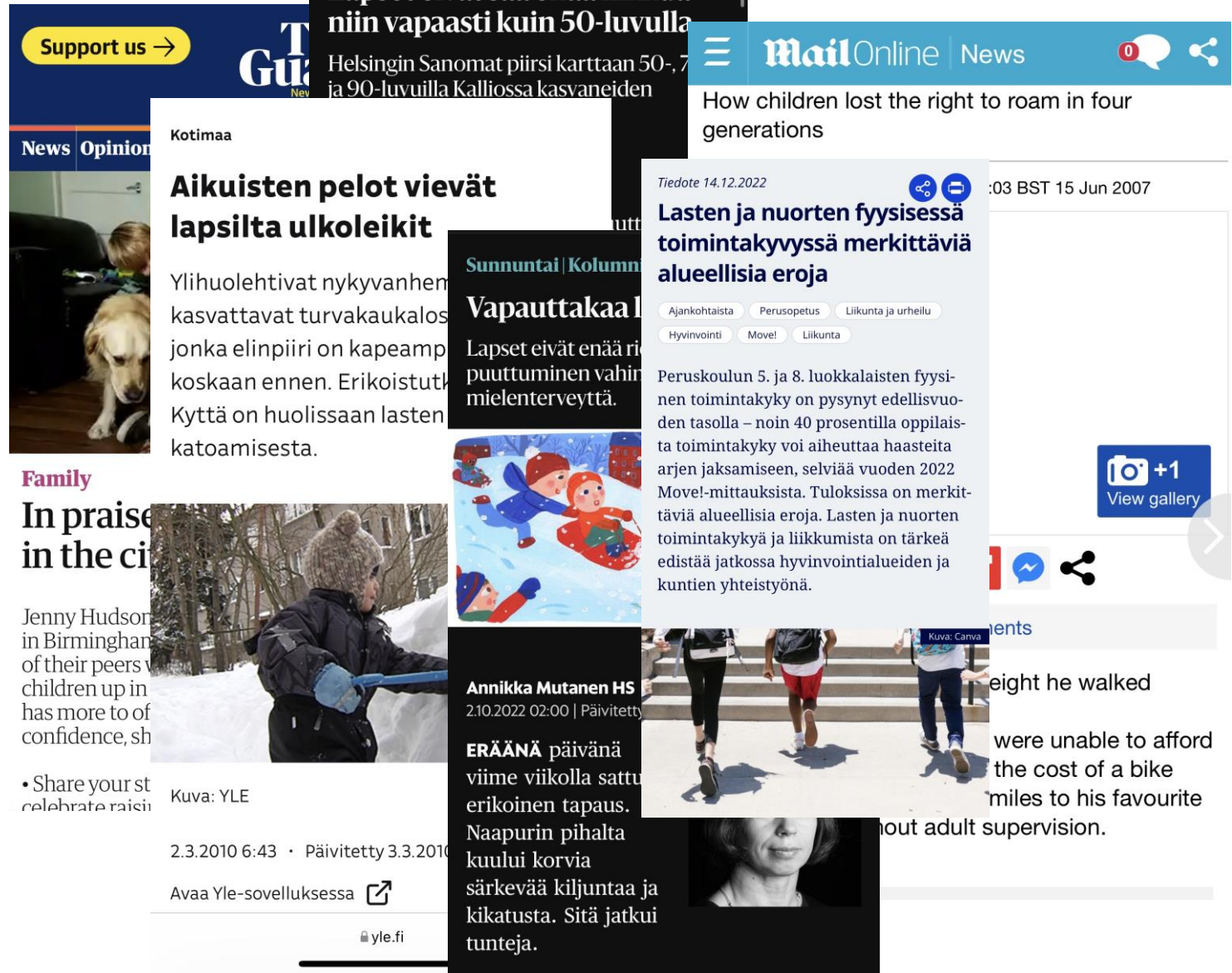
*Veera Moll
Tutkijatohtori
Liikenteen tutkimuskeskus Verne*

Lähtökohdat

- Lasten fyysinen aktiivisuus, liikkuminen ja ulkoleikit niukentuneet (Shaw et al. 2015)
- Vain noin kolmasosa suomalaisista lapsista täyttää päivittäisen liikkumissuosituksen (LIITU 2024)
- Ulkoleikeillä ja liikkumisella selviä hyötyjä: fyysinen kunto, sosiaaliset taidot, kognitiiviset hyödyt, mutta näitä rajoittavat monet, mm. sosiaaliset esteet (Loebach et al. 2021)
- Ilmastokriisin ja terveyskriisin kietoutuminen yhteen:

-> Lancet commission esitti, että *ilmastonmuutoksen torjunta voi olla suurin globaali terveysmahdollisuus – Kaupunkisuunnittelun avulla voidaan edistää sekä yksilön että planeetan hyvinvointia* (Watts et al. 2015)

1. Historialliset kehityskulut, polkuriippuvuus

- 1900-luvulla lapset nousivat näkymättömästä ryhmästä keskeiseksi kaupunkisuunnittelussa
- Lapset ohjattiin pois kaduilta → leikkipuistoihin, lapsierityisiin tiloihin, lähiöihin
- Lähiöasumisesta perheasumisen normi
- Lasten tarpeet mukautettiin autovetoisen liikennejärjestelmän vaatimuksiin

2. Kulttuuriset tekijät: Perhe-elämän autonormatiivisuus

- Elämänvaihe, jolloin on “pakko omistaa auto” (Kent 2023), myös merkittäväällä enemmistöllä suomalaisperheistä on vähintään yksi oma auto.
- Intensiivinen vanhemmuus, jota yksityisautoilun ajatellaan helpottavan ja tehostavan (vrt. Silonsaari et al. 2023)
- Hoiva, jota toteutetaan auton avulla (Kent 2023)

AUSTRALIAN GEOGRAPHER
2023, VOL. 54, NO. 4, 499–514
<https://doi.org/10.1080/00049182.2023.2246715>

 Routledge
Taylor & Francis Group

 OPEN ACCESS Check for updates

How are practices of care sometimes not fair? The case of parenting and private car use

Jennifer L. Kent

The University of Sydney School of Architecture, Design and Planning, The University of Sydney, Sydney, Australia

ABSTRACT

How is it that the intention to care can produce and reproduce a practice that is quintessentially unjust? This conceptual piece uses the everyday transport practices of families to explore the paradox between individual practices of care and aspirations to just and care-full cities. In doing so, it encounters a fundamental barrier to the melding of care with notions of justice. While structurally and culturally, care and justice must fuse as aspirations, from the perspective of the individual in practice, care motivates actions that are anything but inclusive and equitable. Indeed, care in practice undermines aspirations to justice in a way that needs to be accounted for if utopian visions of more care-full and just cities can be realised. Tools and concepts from social practice theory are deployed to reveal how care melds with infrastructure and ‘ways of doing’ to entrench the mobile stratifications that both represent and perpetuate injustice.

ARTICLE HISTORY

Received 25 August 2022
Accepted 7 August 2023

KEYWORDS

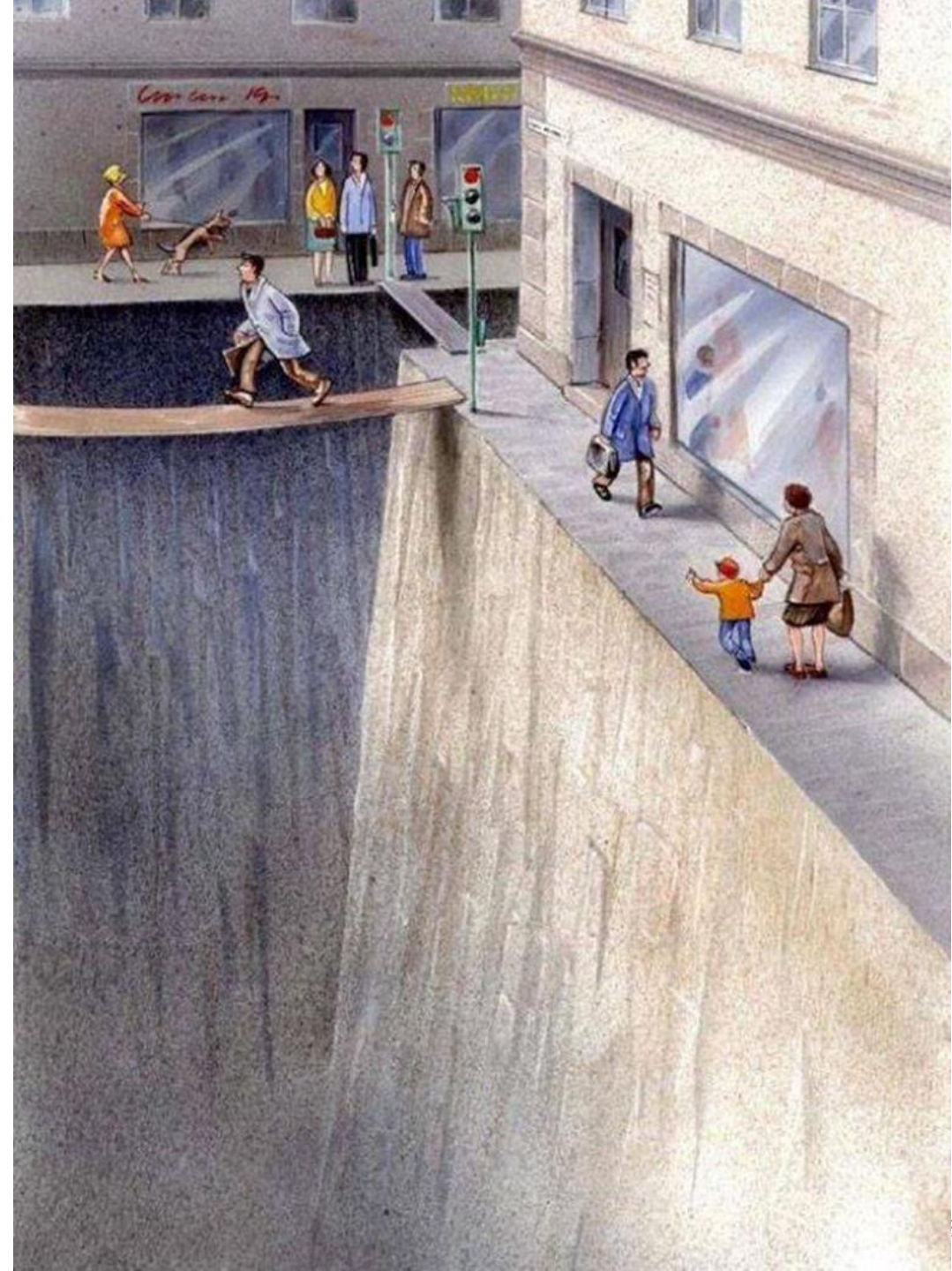
Automobility; care; justice; social practice theory; family transport; mobility

Introduction

Proponents of the ethics of care argue that care with, and through, generational cohorts is a desired social outcome, a common preference to perform practices that ‘maintain, continue, and repair our “world” so that we can live in it as well as possible’ (Tronto 1993, 113). In this scenario, ideal practices of care result in the seamless fusion of individuals

3. Rakennettu ympäristö liikkumisen rajoittajana

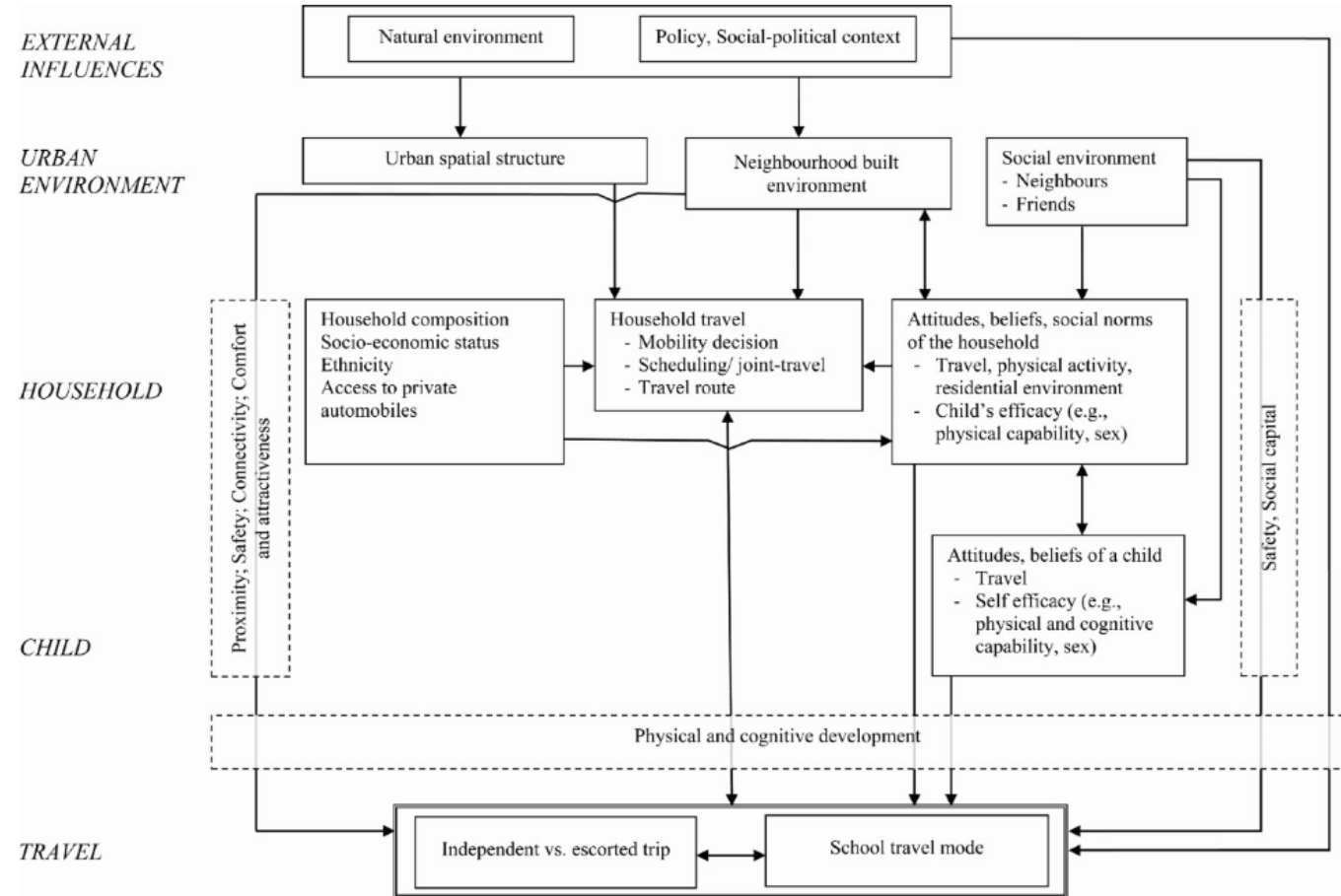
- Pitkät etäisyydet
- Vilkas autoliikenne, ajonopeudet, vaaralliset ylitykset
- Valaistusolosuhteet, yleiset viihtyvyystekijät, käveltävyys, pyöräilyolosuhteet, talvikunnossapito

4. Lasten leikki ja liikkuminen on monien tekijöiden kudelma

- Rakennetun ympäristön ja kulttuuristen tekijöiden lisäksi lasten yksilölliset ominaisuudet, materiaaliset olosuhteet vaikuttavat lasten liikkumis- ja leikkikäytäntöihin.

+ Ruutuaika ja lisääntyneet ajanviettotavat sisätiloissa

Yhteenveto: Mikä estää lasten liikkumisen ja leikin kaupungissa? Ja mitä tehdä asialle?

- Historialliset kehityskulut, polkuriippuvuus

Historiallisten kehityskulkujen ymmärtäminen, työkalu, joka auttaa pohtimaan kriittisesti itsestään selvinä pitämiämme asioita (esim. parkkinormi ja muut yksityisautoilua tukevat rakenteet)

- Joukkoliikenteen hinnoittelu, palvelujen keskittäminen, kasvavat etäisyydet ja vaaralliset liikenneolosuhteet –
Rakennettu ympäristö liikkumisen esteenä

Perustavanlaatuiset lapsivaikutusten arvioinnit, lapset mukaan suunnitteluun

- Kulttuuriset tekijät: Perhe-elämän autonormatiivisuus

Etäisyydet tärkeisiin palveluihin, instituutioiden mahdollisuudet vaikuttaa esim. päiväkot- ja koulumatkoihin; arkiliikkumisen ja leikin tärkeyden korostaminen (esim. verrattuna harrastuksiin), myös autoilun haittojen tuominen esille rohkeasti

- Lasten erilaiset yksilölliset ominaisuudet ja materiaaliset olosuhteet

Monimenetelmäinen tiedonkeruu erilaisten lasten kokemuksista ja näkemyksistä keskeistä

- Aiempaa ohjelmoidumpi vapaa-aika, leikin siirtyminen sisätiloihin, ruutuaika

*Vapaa-ajan aktiivisen liikkumisen merkitys, aikuiset seuraksi ja aikuisten nostalgia avuksi? **Harrastukset eivät yksin ratkaise liikkumisen kriisiä***

Kiitos!

veera.moll@tuni.fi

